

Στα ίχνη της Μελίνας στην άλλη άκρη του Ατλαντικού

Γεγονότα, πρόσωπα, ντοκουμέντα και ανέκδοτες ιστορίες από τη ζωή της εμβληματικής Ελληνίδας στο βιβλίο «Μελίνα - Μία σταρ στην Αμερική»

ΣΕΝΙΑ ΣΤΟΥΚΑ
xstouka@e-typos.com

«Θα μάθω πραγματικά τι αξίζω την ημέρα της επιστροφής μου στην Αθήνα», απαντά η **Μελίνα Μερκούρη** σε έναν δημοσιογράφο των «New York Times», την ημέρα που έπεσε η χούντα τον Ιούλιο του 1974, όταν εκείνος τη ρωτάει τι περιμένει από την επιστροφή της στην Αθήνα και η ίδια αποκρίνεται: «Οι Έλληνες γνωρίζουν». Τρία χρόνια νωρίτερα, την 1η Ιανουαρίου 1971, κυκλοφορεί η αυτοβιογραφία της, «ένα βιβλίο ειλικρινές, φανταχτερό και παθιασμένο», σύμφωνα με τους «New York Times».

«Κάθε παράγραφός του», λέει χαρακτηριστικά ο κριτικός της εφημερίδας, «επιβεβαιώνει τη γνώμη του **Ρεξ Ριντ**: "Στο μέλλον, όταν όλοι θα έχουμε πεθάνει, θα μιλάνε ακόμη για τη Μελίνα Μερκούρη"». Η σκέψη αυτή, πενήντα δύο χρόνια μετά, θα μπορούσε να χαρακτηριστεί και ως προφητική. Απόδειξη όλα όσα μνημονεύουν και τιμούν τη Μελίνα Μερκούρη σήμερα, ύστερα από τριάντα χρόνια από την ημερομηνία του θανάτου της στις 6 Μαρτίου του 1994.

Διαβάζοντας το έξοχο βιβλίο με τίτλο «Μελίνα - Μία σταρ στην Αμερική» των **Γιώργου Αρχιμανδρίτη** και **Σπύρου Αρσένη**, που είχε κυκλοφορήσει το 2014 από τις εκδόσεις «Πατάκι» και ανατυπώθηκε πρόσφατα, αποκαλύπτονται αθέατες στιγμές που σκιαγραφούν την εμβληματική προσωπικότητα και το έργο της Μελίνας στην 7η Τέχνη, στο θέατρο και την πολιτική, ως υπουργός Πολιτισμού που έθεσε με εμφρατικό τρόπο την επιστροφή των Γλυπτών του Παρθενώνα.

Καριέρα

Στις σελίδες του βιβλίου παρακολουθούμε τη διεθνή εξέλιξη της καριέρας της Μελίνας, από την πρώτη φορά που το όνομα της Μελίνας ακούγεται στην Αμερική το 1956, στη δέκατη τρίτη απονομή των βραβείων Χρυσές Σφαίρες για την ταινία «Στέλλα», μέχρι την οριστική επιστροφή της στην Ελλάδα τον Ιούλιο του 1974.

Η ενδελεχής έρευνα και η ρεούσα αφήγηση γυρίζουν πίσω στον χρόνο, στα τέλη της δεκαετίας του '50, όταν το όνομα της Μελίνας αρχίζει να ταξιδεύει στην άλλη μεριά του Ατλαντικού συνθέτοντας έναν κόσμο για τον οποίο η ίδια

σπάνια μιλούσε, αλλά εν τέλει λειτουργεί -όπως σκιαγραφείται στο βιβλίο- ως αγγελιαφόρος υπερατλαντικά. Η Μελίνα Μερκούρη κάνοντας διεθνή καριέρα μεταφέρει τις εξελίξεις της Ελλάδας στην Αμερική και την Ευρώπη μέσα από τον αγώνα της ενάντια στη δικτατορία.

«Από την αυτοβιογραφία της μέχρι τις τελευταίες της συνεντεύξεις, η Μελίνα σπάνια αναφερόταν στην εποχή της Νέας Υόρκης και του Χόλιγουντ. Αν και από το 1957 έως το 1974 η παρουσία της στο αμερικανικό καλλιτεχνικό στερέωμα ήταν ιδιαίτερα έντονη, εκείνη προτιμούσε να μιλά με πάθος για τη δεύτερη ζωή της, εκείνη των κοινωνικών αγώνων και της πολιτικής», σημειώνουν οι δύο συγγραφείς.

Ντοκουμέντα

Στη μελέτη τους διατρέχεται η καλλιτεχνική διαδρομή της Μελίνας στην Αμερική και μέσα από αυτά γεγονότα και πρόσωπα που σημάδεψαν εκείνη την εποχή.

Ανέκδοτες προσωπικές μαρτυρίες, γραπτά ντοκουμέντα, πολυάριθμες κριτικές, συνεντεύξεις, ανταποκρίσεις και άρθρα των πιο σημαντικών αμερικανικών Μέσων, όπως «Time», «Life», «The New York Times», «The Washington Post», «Variety», αποδίδουν και αποτυπώνουν το πνεύμα του αμερικανικού κοινού της εποχής για τη Μελίνα. Ξεχωριστά κεφάλαια, το Χόλιγουντ και το Μπρόντγουεϊ.

Στις σελίδες «συναντάμε», επίσης, τη σχέση που είχε η Μελίνα με τους **Μίκη Θεοδωράκη**, **Μάρλον Μπράντο**, **Γκρέτα Γκάρμπο**, **Μάρλεν Ντίτριχ**, **Αριστοτέλη Ωνάση**, **Ρόμπερτ Κένεντι**, **Κερκ Ντάγκλας**, **Σαλβαδόρ Νταλί** και, φυσικά, τη σχέση της με τον **Ζιλ Ντασέν**, ο οποίος, όταν γνωρίστηκαν, ήταν ήδη αναγνωρισμένος σκηνοθέτης.

«Μόνο στους "New York Times" την περίοδο 1957-1974 καταγράφονται 235 άρθρα που αναφέρονται σε αυτήν. Την ίδια περίοδο, για άλλες Ευρωπαϊκές σταρ, όπως η **Σιμόν Σιντορέ**, με ένα Όσκαρ και μία δεύτερη υποψηφιότητα για Όσκαρ, και η **Τζίνα Λολομπρίτζινα**, καταγράφονται 226 και 213 άρθρα αντίστοιχα, αναφέρεται χαρακτηριστικά στο βιβλίο. Στις σελίδες του παράλληλα αναλύονται οι ταινίες και οι διακρίσεις για τις ερμηνείες της, όπως για τις «Στέλλα», «Ο Χριστός ξανασταυρώνεται», «Ποτέ την Κυριακή» και «Τοπ Καπί».

Κατά τη διάρκεια της χούντας, αφοσιώθηκε στον αντιδικτατορικό αγώνα, γνωρίζοντας -όπως διαφαίνεται από την έρευνα- πως «ο πολιτικός ακτιβισμός της θα ενοχλούσε το αμερικανικό κοινό και

θα είχε μεγάλο κόστος για την καριέρα της». Στην ερώτηση της Ιταλίδας δημοσιογράφου **Οριάντα Φαλάτσι** αν συμβουλεύει τους Αμερικανούς τουρίστες να πάνε στην Ελλάδα το καλοκαίρι η Μελίνα απαντά: «Αν μπορείτε να πάτε στα ελληνικά νησιά γνωρίζοντας ότι μερικά από αυτά είναι φυλακές όπου βασανίζονται άνθρωποι, τότε πηγαίνετε στην Ελλάδα. Αν θέλετε να υποστηρίξετε με τα δολάρια σας μια φασιστική κυβέρνηση, τότε πηγαίνετε».

Η έκδοση κλείνει με την επιστροφή της Μελίνας στην Ελλάδα και την ενσκόλησή της με την πολιτική αποδίδοντας ένα πλήρες και εξαιρετικά ενδιαφέρον ανάγνωσμα που ανασυστίνει έναν κόσμο που σήμερα μπορεί να μην υπάρχει, αλλά έχει αφήσει ίχνη με το ανεξίτηλο μελάνι της Ιστορίας. ■

Info

«ΜΕΛΙΝΑ - ΜΙΑ ΣΤΑΡ ΣΤΗΝ ΑΜΕΡΙΚΗ»
ΓΙΩΡΓΟΣ ΑΡΧΙΜΑΝΔΡΙΤΗΣ, ΣΠΥΡΟΣ ΑΡΣΕΝΗΣ

ΕΚΔΟΣΕΙΣ | «ΠΑΤΑΚΗ»
ΣΕΛ. | 288